

UNIVERZITA KARLOVA I. lékařská fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce

Úloha sestry v dárcovství orgánů u dětských pacientů

Název diplomové práce v anglickém jazyce

Specific of nursing care of pediatric patient to organ donation in the resuscitation department

Autor práce Bc. Kateřina Votavová

Název studijního oboru Intenzivní péče

Forma studia kombinovaná

Vedoucí práce Mgr. Veronika Kulířová pracoviště UK, 1. LF UK, ÚTPO Praha

Oponent práce Mgr. Zuzana Pražáková pracoviště VFN Praha, KARIM

Akademický rok 2019/2020

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
I. lékařská fakulta Univerzita Karlova
Kateřinská 32, 121 08 Praha 2
Tel.: 224 961 111
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	3
<p>Abstrakt (slovní hodnocení) Rozsah abstraktu je úměrný rozsahu práce. Autorka uvádí cíle své práce. Chybí stanovené výzkumné otázky. Autorka v abstraktu uvádí plánování závěrečné práce (ukončení sběru dat, kvalitativní výzkum proběhne....), které do této části práce nepatří.</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? ▪ Je popsána metoda rešerše? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	11
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení) Autorka zpracovala téma podle aktuální literatury, která se vztahuje k tématu. Bohužel převažuje literatura českých autorů, zdrojů. Autorka stručně popsala metodu a databáze, které použila k rešerši. Použitá literatura není vždy správně citována např. str. 3-4 (1.1 Smrt a její chápání...) a také na str. 7-8 zcela chybí zdroj. V textu se vyskytuje nejednotný styl uvádění citací např. str. 88 (JONGEREDEN a kol. 2007) a o pár řádků níže (Ololade a Kevin 2015) nebo (BARR LEE, CONNERSa, COWART 2017). Nejsou uvedeny zdroje tabulek (např. str. 16, 54), obrázků (např. str. 21, 27). V seznamu literatury není uveden Aaron E. Hinkley a Collins jejichž články autorka uvádí v textu na str. 87.</p>		
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasné stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi 	10

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	
<p>Použité metody a logika struktury práce (slovní hodnocení)</p> <p>Práce je rozdělena do těchto hlavních částí: teoretická část, případová studie, specifika ošetrovatelské péče, kvalitativní výzkum, diskuze, závěr.</p> <p>Teoretická část: V začátku teoretické části postrádám základní rozdělení dárců. Nelogické pořadí jednotlivých kapitol v teoretické části (např. kapitoly 1.1 až 1.3 zaměřeny na historii vnímání smrti až po současnost, kapitola 1.4 Vyušetrovací metody ke stanovení mozkové smrti, bez předešlého základního rozdělení dárců). Vzhledem k názvu práce, zde zcela chybí popis úlohy sestry v péči o pacienta, o rodiče či blízké, oš.péče o dárce, zemřelého. Komunikace sestry s rodiči pacienta je uvedena až na str. 62. Autorka v úvodu podkapitoly uvádí, že se bude věnovat komunikaci s rodiči z případové studie. Bohužel obecná pravidla či strategie komunikace (vedení rozhovoru) s rodiči potencionálního dárce v závěrečné práci chybí.</p> <p>Kapitola 5: Případová studie: chybí důvod/cíl jejího použití v úvodu této kapitoly. Cíl případové studie pouze zmíněn v abstraktu. Autorka zde, jako cíl studie uvádí zmapování klíčových okamžiků pro včasnou indikaci potencionálního dárce. Bohužel chybí souhrn těchto okamžiků. Kapitola je nelogicky rozdělena do dvou hlavních kapitol a to; 5.1 Stav pacienta při příjezdu RZP a 5.2 Stav při přijetí – v této kapitole je popsán nejen stav pacienta při přijetí, ale také průběh celé hospitalizace pacienta.</p> <p>Kapitola 6: Specifika ošetrovatelské péče o dárce, jsou podle autorky stanovena podle její případové studie (viz str. 2). Ve vlastním textu kapitoly je také citována odborná literatura. Specifika péče jsou také dána fyziologickými změnami u pacientů se smrtí mozku, které nebyly dostatečně v textu popsány.</p> <p>Za matoucí považuji – jak na str. 55 autorka uvádí:“... a také registruje přítomnost rohokového reflexu.” na str. 56 autorka uvádí: “...nemocní nemají zachovány obranné reflexy, nedochází k mrkacímu reflexu a k slzení.“</p> <p>U kvalitativního výzkumu je dobře popsána výzkumná technika, stanovené cíle, výzkumný vzorek, průběh sběru dat a jejich vyhodnocení. Negativně hodnotím nestejný počet respondentů sester a lékařů (6:2), kteří pochází z jednoho pracoviště. Vyhodnocení získaných poznatků je nepřehledné.</p> <p>V závěrečné práci chybí, v „Úvodu“ zmíněný, Doporučený postup pro nově nastupující sestry, pro lepší orientaci v této problematice.</p> <p>V práci chybí postup v péči o zemřelého po odběru orgánů, který s touto problematikou souvisí. Tato informace je důležitá pro pozůstalé.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	<p>13</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení)</p>		

<p>Autorka ke svému výzkumu použila informace pouze z jednoho pracoviště s nepoměrem mezi pracovním zařazením respondentů, což negativně ovlivnilo validitu získaných dat. Kladně hodnotím, že získaná data v diskuzi porovnávala s dostupnými výsledky jiných výzkumů. V závěru své práce uvádí, že v komunikaci s rodiči hraje sestra důležitou roli, která je důležitá pro získání souhlasu. Dále uvádí, že z provedeného výzkumu je patrné, že sestra je vnímána jako důvěrník rodičů a partner rodičů. Bohužel výzkum, uvedený v této práci, není na pohled rodičů či zákonných zástupců, na úlohu sestry, zaměřen. Studie, se kterými autorka pracuje v diskuzi, ano.</p>		
<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? ▪ Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	<p>4</p>
<p>Etické aspekty práce (slovní hodnocení) Anonymizace respondenta v případové studii, je nedostatečná, a tím nebyly dodrženy etické aspekty kladené na tento druh práce. V klinické studii autorka změnila jména respondentů, od kterých získala ústní i písemný souhlas. Výzkumné šetření probíhalo na podkladě souhlasu nemocničního zařízení. Práce prošla kontrolou systému Thesis, kde podobnost byla pod 5%.</p>		
<p>Odborný a společenský přínos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	<p>7</p>
<p>Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení) Závěrečná práce se zabývá velmi aktuálním celospolečenským tématem, které by zasloužilo více propagace. Práce může být, po úpravách, inspirací pro další a rozsáhlejší výzkum. Velmi pěkně jsou zpracovány kapitola Transplantační centra, programy a koordinace a podkapitola Právní úprava transplantací v České republice, které by se mohly být vhodným studijním materiálem.</p>		
<p>Formální úroveň práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? ▪ Jsou soustavně používány zavedené zkratky? <p>(0-15 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na vysoké akademické úrovni 	<p>8</p>
<p>Formální úroveň práce (slovní hodnocení) Práce obsahuje většinu klíčových oblastí a je na velmi dobré jazykové úrovni. Povinný rozsah práce je splněn. Bohužel autorka chybí v typografické úpravě práce, číslování stránek a nastavení okrajů stránek (podle Manuálu pro vytvoření závěrečných kvalifikačních prací).</p>		

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro diplomové práce
Výborně	100–86
Velmi dobře	85–71
Dobře	70–56

Práci klasifikuji stupněm: ~~Výborně / Velmi dobře / Dobře~~ / 56b.

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

Závěrečná práce se zabývá velmi aktuálním celospolečenským tématem, které by si zasloužilo lepší zpracování. Práce obsahuje většinu klíčových oblastí a je na velmi dobré jazykové úrovni. Povinný rozsah práce je splněn. Bohužel autorka chybí v typografické úpravě práce, číslování stránek a nastavení okrajů stránek (podle Manuálu pro vytvoření závěrečných kvalifikačních prací). Použitá literatura není správně ocitována, někde chybí, citace nemá jednotný styl.

Teoretická část má nelogické rozdělení kapitol a podkapitol (podrobněji výše v posudku). Vzhledem k názvu práce, zde zcela chybí popis úlohy sestry v péči o pacienta, o rodiče či blízké, ošetrovatelská péče o dárce po odběru orgánů. Pozitivně hodnotím zpracování kapitoly Transplantační centra, programy a koordinace, a podkapitoly Právní úprava transplantací v České republice.

Autorka ve své práci uvádí případovou studii, jejímž cílem bylo zmapování klíčových momentů pro včasnou indikaci vhodného dárce. Bohužel postrádám shrnutí těchto momentů. Ve studii nebyla zachována anonymita pacienta.

Kvalitativní výzkum (polostrukturovaný rozhovor), jehož hlavním cílem bylo zjistit podstatu úlohy sestry v dárceství orgánů, proběhl na jednom pracovišti. Kladně hodnotím porovnání získaných dat s dostupnými výsledky jiných výzkumů.

V závěru své práce autorka uvádí, že v komunikaci s rodiči hraje sestra důležitou roli, která je důležitá pro získání souhlasu. Autorka také uvádí, že z provedeného výzkumu je patrné, že sestra je vnímána jako důvěrník rodičů a partner rodičů. Bohužel výzkum, uvedený v této práci, není na pohled rodičů či zákonných zástupců, zaměřen. Studie, se kterými autorka pracuje v diskuzi, ano. V práci také postrádám v úvodu zmíněný Doporučený postup pro nově nastupující sestry, pro lepší orientaci v této problematice.

Tato závěrečná práce, po úpravách, může být pro někoho inspirací pro další výzkum i propagaci transplantační medicíny.

Práci doporučuji / nedoporučuji k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

Co je důležité v přístupu k rodičům u kriticky nemocného pacienta?

Co je důležité v přístupu k rodičům u potencionálního dárce?

Jaká je péče o zemřelého dárce po odběru orgánů?

Jakou pomoc (např. psychologická, sociální, finanční) můžeme rodičům nabídnout?

Místo a datum vypracování posudku
Praha, 14.01.2020

Podpis oponenta práce
Mgr. Zuzana Pražáková

¹ V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.